

2020 – ANUL IORGA, ANUL SĂMĂNĂTORIȘTILOR (XVII):

Pentru ce ne-am teme? - Dacă n'aveau hrană - pământul de ură al neamului -
siliți-vă la puțină omenie! - Țar'a Oltului, Țară de săcară ...!

Anul Iorga
Anul sămănătoriștilor

m'a uimit ..., și mă va uimi până mi se vor închide ochii, **lipsa de loialitate**, de „omenie”, a acestor oameni mari și foarte mari ...
siliți-vă și la puțină loialitate, la puțină omenie!

frescă fratii Greco - Săsăus

răzășie săracă, mândră și vitează, ca bradul crescut pitic și ursuz pe țerna pietroasă a unui munte înalt pe care-l bat vînturile vrăjmașe.
pământul de ură al neamului nostru!

sus sila pripită, bănuiala, prigonirea, ... jos o imensă cîntare a milioanei de glasuri curate care cer lui Dumnezeu dreptatea, cu siguranța că vor căpăta-o.

prin cultura un organism social

Și de ce ne-am teme, dragă, Arpașu de Jos
Și de ce-am mai fi cuminți,
Cînd acelaș gînd ne leagă,
Moștenit de la părinți? ...

Picu Patru
St.O. Iosif

Țar'a Oltului
șagunism

Țară de săcară
Atîtea cruci
- tribunism - sămănătorism

Continuăm reproducerea articolului despre „Lipsa de loialitate”, apărut în „Sămănătorul” nr.19 (8 maiu 1905): «Cînd țeranul zice de cineva „om bun”, înțelege un om cu desăvîrșire bun, care nu poate fi decît bun în toate, un cristal moral desăvîrșit, în care, dacă un unghi e drept, trebuie să fie și toate celelalte. Acela e „kalos kagathos”, „cel frumos și bun” al Grecilor vechi. Pe lîngă el sînt mulți oameni nehotărîți, slabi, pentru cari n'ai lua răspunderea. Și, de cîte ori cineva calcă „omenia”, el ajunge „viclean”, el „viclenește”. * De cincisprezece ani și mai bine sînt amestecat în atîtea lucruri ale vieții oamenilor noștri luminați și învățați, cari s'au ridicat cu mult mai presus decît satele săracilor și celor umili. În acest timp am găsit destulă vrednicie, hărnicie și chiar talent. **Dar m'a uimit în cel mai dureros chip**, și mă uimește zi de zi, și mă va uimi până mi se vor închide ochii, **lipsa de loialitate, de „omenie”**, a acestor oameni mari și foarte mari.

Într'un număr trecut, cetitorii au putut să vadă ce scrie la vîrsta de șeptezeci de ani un bătrîn glorios despre femeia pe care crede că o iubește un prieten al său și ce-i răspunde despre fiica sa moartă un alt bătrîn, de cinci-șaizeci de ani, vestit și el pentru lucrările sale. În același număr s'a putut vedea cum pentru 12.000 de franci un tînăr capabil acopere de batjocuri, pe care nu le crede, tocmai pe acel om care i-a întins cu mai multă prietenie adevărată mîna de ajutor.

De cîte ori se schimbă ceva în viața politică, se văd strecurîndu-se prin întunerecul furtunii oameni cari-și pun avutul în siguranță, dincolo de linia credinții față de ai lor. Și uite ieri, cînd mă întorsesem de la un drum lung între țerani de omenie, în cel d'întîiu ziar ce am deschis, văzui o batjocură în care se țintia viața de familie a unui adversar – un medic politician – fără a i se

pune numele, în care adecă se vorbea de necredința soției lui. Iar în cea d'întăiu revistă ce am deschis, revistă scoasă de un tînăr, de un profesor de Universitate, de un om foarte învățat, care n'a auzit în viața lui o vorbă rea de la mine, am găsit o minciună, două minciuni, minciuni acoperite, fără răspundere, minciuni aruncate în treacăt, care mă țintiau, într'un cuvînt: viclenii josnice. Pe lîngă atîtea însușiri, domnilor, **siliți-vă și la puțină loialitate, la puțină omenie! Noi, cei proști, credem că parcă ar fi mai mult decît toate însușirile celelalte! N. Iorga.»**

În ultimele secole - în toate vremurile -, presa a fost în linia întăi; pentru ridicarea moralului vă invităm să lecturați poezia „**Pentru ce ne-am teme?**”, apărută în revista „*Sămănătorul*” (nr. 25 din 22 iunie 1903), autor fiind poetul tribunist brașovean Ștefan Octavian Iosif (1875-1913), care o parte din studii le-a făcut în Sibiu (clasele V și VI: 1889-1891): «**Și de ce ne-am teme, dragă,/ Și de ce-am mai fi cuminți,/ Cînd acelaș gînd ne leagă,/ Moștenit de la părinți? / Văd eu clar că'n toată firea,/ Dacă stau și mă socot,/ Legile le-a pus iubirea,/ Birue și sfarmă tot. / Legi eterne sunt acele./ Cum să le înfrîngem noi?/ Ne-am lupta 'n zadar cu ele,/ Și ne-ar pierde pe-amîndoi!**»

Istoricul Nicolae Iorga cunoștea bine Transilvania, el cercetând de multe ori arhivele din Bistrița, Brașov și Sibiu. O parte din acele călătorii sunt prezentate în lucrarea „**Neamul românesc în Ardeal și Țara Ungurească**” (vol.I. - 1906), din care reproducem selectiv: «*Împrejurimile Făgărașului: a opta călătorie.*: Avînd acuma învoirea ce trebuie, mergem prin bisericile Arpașului-de-jos, care se adăpostește supt zidul munților. Și aici a fost o mănăstire, și locul ei se arată și astăzi de săteni. La clădirea bisericii neunite, în secolul trecut, au ajutat și «domnul de pămînt» ungar și funcționarii, precum spune inscripția zugrăvită de-asupra porții de intrare. Mai este și o biserică neunită, mai mică și mai săracă. Cei doi preoți sînt rude și poartă același nume. La **Arpașul-de-sus**, cu altă amintire de mănăstire, n'am putut merge. **Arpașul-de-jos** e reședința unei preturi (sub-prefecturi) avînd în fruntea ei un «prim-pretor» sau fõ-solgabirău și un «pretor» sau solgabirău, cari atîrnă la rîndul lor de vice-comitele și comitele, ali-spanul și spanul din Făgăraș. Oficiul e așezat într'o casă urîtă cu două rînduri, care se înnădește acum. Biurourile ocupă numai rîndul de sus, în care se suie țerani după afaceri, și, pe cînd se dezbat acolo pe ungurește trebile Statului, de jos, unde învață copiii școlii confesionale, se înnalță în auzul meu un sunet argintiu de glasuri limpezi care suie și coboară, cîntînd Tatăl Nostru pe românește. Și mi se pare că văd în aceasta un **simbol al împrejurărilor** de astăzi în această țară: **sus sila pripită, bănuiala, prigonirea, iar jos o imensă cîntare** a milioaneilor de glasuri curate care cer lui Dumnezeu **dreptatea**, cu siguranța că vor căpăta-o. (...) *Împrejurimile Făgărașului: a noua călătorie.*: După amiază, apucăm spre Olt, către Feldioara, așezată dincolo, în Ardeal. Și, fiindcă e vorba iarăși de Ardeal și de Țara Oltului, nu se poate spune în de ajuns cît se simte și de popor până în ziua de astăzi această deosebire. O viață politică și socială deosebită timp de atîtea veacuri a deprins pe locuitorii de același neam ai celor două maluri să se privească cu ochi de batjocură, dacă nu de dușmănie. În cele mai vechi timpuri, Țara Oltului pare să se fi ținut de Oltenia noastră, de acel Voevod oltean din Gorj și Vîlcea, care mai tîrziu și-a închinat steagul înnaintea Domniei argeșene care a întemeiat marele principat al Țerii-Românești. «**Marii Voevozi**» au rîvnit totdeauna spre părțile Făgărașului, și de aceia Ludovic-cel-Mare a vrut să-i cîștige dîndu-li ca o feudă ducală acel pămînt de margine, în care ai noștri ar fi

vrut să rămîie stăpîni desăvîrșiți. După înlăturarea drepturilor domnești asupra acestei părți de peste munte a Olteniei, rămase desișul îndărătnic al boierimii strămutate de dincolo prin cărțile de danie ale Voevozilor, **răzășie săracă, mîndră și vitează, ca bradul crescut pitic și ursuz pe țerna pietroasă a unui munte înalt pe care-l bat vînturile vrăjmașe.**

Dincolo de Olt era în acel timp bogăția fundușului, pămîntului regal dat pe mîna Sașilor, cu holdele și pădurile lui de pe dealuri. Romînul stătea aici ca un rob sau se strecura ca un dușman, arzînd casele și furînd vitele. Cînd îl prindeau, furcile-i știau de rost, dar, cîtă vreme era slobod, codrul recunoștea într'insul păunașul lui. Până la 1848 și la desființarea iobăgiei, pădurarii erau treziți noaptea de voinici necunoscuți cari pieriau în întunec. **«Dacă n'aveau hrană»**, spune cineva care-și mai aduce aminte, **«ziceau tatălui meu: Ai ceva și pentru noi, firtate, iar, dacă erau sătui, ziceau numai: Firtate, noapte bună»**. În 1848, cînd flăcările răzburării au încunjurat vechea clădire blestemată, aici s'a vărsat mai mult sînge. Mi se povestește despre un nemeș ungur care pentru o ceartă de moșie făcuse să piară în temniță pe un bătrîn boier și care a perit atunci, după îndemnul flăcăilor rămași pe urma lui, de mîna Ardelenilor cu topoare și furcoale, cari l-au legat de cai neînvățați și l-au prins de scocul morii până l-au văzut că se sfîrșește în rugăciuni zadarnice și în blesteme. Mult mai mult decît Făgărașul, unde doar privirile lacome urmăresc întinderea moșiilor erariului (Statului), - de pe la care pleacă astăzi cu patru cai, vizitii în roș, vizitii în albastru, cu calpace și surguciuri de pene, funcționari unguri de cei cu cîte o sută de coroane pe lună, - mult mai mult decît acolo, Ardealul acesta cu pămîntul negru, plin și astăzi, ceva mai departe de Olt, până în Tîrnave și Mureș, de sate săsești bogate, e **pămîntul de ură al neamului nostru**. Ardeleanul rîde de sărăcia țarinii de peste apă, cînd cîntă: „**Țar'a Oltului,/ Țară de săcară, -/ țară de săcară** pană astăzi, și nu de grîu sățios, -/ **Pămînt de ocară**”. Iar Olteanul boier răspunde laudîndu-și valea, în care: „**Cîte lunci/ Afîtea cruci**”, sau zugrăvindu-și astfel pe acel vecin iobag sau haiduc: „**Ardelean cu țundra sură,/ Ziua bea și noaptea fură.**” (...))»

(va urma)

Marius HALMAGHI

Sursa online:

<https://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2020-anul-iorga-anul-samanatoristilor-xvii-pentru-ce-ne-am-teme-daca-naveau-hrana-pamintul-de-ura-al-neamului-siliti-va-la-putina-omenie-tara-oltului-tara-de-sacara-151908.html>

← → ↻ 🏠 🔒 https://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2020-anul-iorga-anul-samanatoristilor-xvii-pentru-ce-ne-am-teme-daca-naveau-hrana-pamintul-de-ura-al-neamului-siliti-va-la-putina ☆ 🔍 📄 ⌂ ...

Tribuna
Dintotdeauna pentru totdeauna!

Eveniment Actualitate Stiri de pe strada mea Sport Cultura Sanatate Timp liber Tribuna femeilor Descopera lumea

2020-Anul Iorga, anul sămănătoriștilor (XVII): Pentru ce ne-am teme? - Dacă n'aveau hrană - pămîntul de ură al neamului - siliți-vă la puțină omenie! - Țar'a Oltului, Țară de săcară ...!

Marius HALMAGHI 📅 26.04.2020 22:40 🔥 156 vizualizari 💬 0 comentarii

În: *Tribuna*, 24 aprilie 2020